

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 września 2023 r.,
sprawy **T. S.**
skazanego z art. 242 § 3 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 580/22,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bytomiu
z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt II K 438/22,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego T. S. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B.W. – Kancelaria Adwokacka w K. – 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bytomiu wyrokiem z dnia 4 października 2022 r. w sprawie II K 438/22, uznał oskarżonego T. S. za winnego tego, że „od 11 października 2020 r. do 15 lutego 2022 r. w B. korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze, sygn. VII K 1316/10 udzielonej

postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach, sygn. VII Kow 834/20 do 27 czerwca 2020 r., a następnie wstrzymania wykonania tej kary postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z 25 czerwca 2020 r., sygn. VIII Kow 2537/20 do czasu rozpoznania wniosku o udzielenie zezwolenia na warunkowe przedterminowe zwolnienie tj. do 30 września 2020 r., kiedy to Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. VIII Kow 2537/20 odmówił skazanemu warunkowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności i odmówił wstrzymania wykonania postanowienia o odmowie udzielenia warunkowego zwolnienia, następnie dnia 8 października 2020 r. postanowieniem o sygn. VIII Kow 2537/20 odmówił wstrzymania wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem VII K 1316/10, bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Aresztu Śledczego w B. czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 242 § 3 i 2 k.k. wymierzył mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Wnosząc na niekorzyść oskarżonego apelację, zaskarżając wyrok w całości, prokurator, powołując się na przepisy art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 k.p.k., zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu poprzez nie przyjęcie przez Sąd orzekający, że oskarżony zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonego w art. 64 § 1 k.k. i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, iż oskarżony T. S. zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, będąc uprzednio skazany za umyślne przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 27 kwietnia 2015 r., sygn. VII K 1316/10 na karę jednostkową 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą Sąd połączył z innymi wymierzonymi karami jednostkowymi i wymierzył karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 6 grudnia 2018 r. do dnia 27 czerwca 2019 r. i wymierzenie oskarżonemu kary 9 miesięcy pozbawiania wolności.

Apelacje w sprawie wnieśli również oskarżony oraz jego obrońca.

W osobistej apelacji T. S. orzeczeniu Sądu pierwszej instancji zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 169 § 1 k.p.k., art. 386 § 1 i 2 w zw. z art. 171 § 2 k.p.k. oraz „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia a mogących mieć wpływ na jego treść, poprzez

błędne przyjęcie, że tylko orzeczenie sankcji izolacyjnej oraz wymierzenie oskarżonemu kary w górnych granicach ustawowego zagrożenia spełni swoje cele (...).” Oskarżony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania celem przeprowadzenia istotnych dowodów.

Zaskarżając wyrok w części na korzyść oskarżonego T. S. obrońca zarzucił:

- „1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia - art. 438 pkt 2 k.p.k., w szczególności art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. przez uwzględnienie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego,
2. na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. (...) rażąco niewspółmierność kary orzeczonej w wymiarze 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności, gdyż prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru uzasadnia orzeczenie co najmniej w niższej wysokości,
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia - art. 438 pkt 3 k.p.k. - a mianowicie poprzez oddalenie wniosków dowodowych oskarżonego, które miały potwierdzić treść rozmów prowadzonych z Aresztem Śledczym w B. a przede wszystkim, iż oskarżony uzyskał informację, iż jego przyjęcie do Aresztu jest niewykonalne,
4. rażąco niewspółmierność kary - art. 438 pkt 4 k.p.k. - w stosunku do podmiotowych i przedmiotowych okoliczności czynu.”

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wydatne złagodzenie (obniżenie) orzeczonej wobec oskarżonego kary i orzeczenia kary grzywny ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wywiedzionych apelacji, Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 580/22, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 §1 k.k. w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy pozbawiania wolności, będąc uprzednio skazanym za umyślne przestępstwo podobne z art. 242 § 2 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 27 kwietnia 2015 r. sygn. akt VII K 1316/10 na karę jednostkową 6 miesięcy pozbawiania wolności objętą karą łączną 3 lat pozbawienia wolności,

którą odbywał w okresie od 6 grudnia 2018 roku do dnia 27 czerwca 2019 r., przy czym utrzymał wyrok w mocy w pozostałej części.

Kasację w sprawie wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok Sądu odwoławczego w całości zarzucił „nienależytą obsadę składu Sądu, polegającą na tym, iż wyrok wydał Sąd w składzie jednoosobowym, a nie kolegium w składzie trzyosobowym, zgodnie z art. 30 k.p.k., czym naruszono przepis art 439 §1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 523 §1 k.p.k. stanowiącym podstawę skargi kasacyjnej. Zapadłe przed Sądem Okręgowym orzeczenie jest niezgodne z art. 2 i 45 Konstytucji RP oraz z art. 6 Europejskiej Karty Praw Człowieka, poprzez faktyczne pozbawienie oskarżonego prawa do Sądu.”

Wskazując na powyższe uchybienia wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Odpowiadając pisemnie na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego T. S. kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Skład Sądu odwoławczego został ukształtowany zgodnie z obowiązującymi przepisami procesowymi zawartymi w Kodeksie postępowania karnego i w żadnej mierze nie narusza to norm konstytucyjnych i konwencyjnych.

Zgodnie z treścią art. 449 § 2 k.p.k. jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego. Przepis ten obowiązywał w dniu wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Katowicach. Z akt sprawy bezspornie wynika, że postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. przeciwko T. S. prowadzone było w formie dochodzenia. Jednocześnie wynika z nich, że sąd pierwszoinstancyjny - Sąd Rejonowy w Bytomiu orzekał w składzie jednego sędziego.

Ponieważ postępowanie przygotowawcze wobec skazanego T. S. zakończyło się w formie dochodzenia i sąd pierwszej instancji orzekał w składzie jednoosobowym, Sąd odwoławczy uprawniony był do orzekania w postępowaniu odwoławczym w składzie jednoosobowym. Stanowisko skarżącego jakoby Sąd odwoławczy orzekał w składzie jednoosobowym w trybie Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, jest więc chybione. Niezasadne jest również twierdzenie jakoby uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego III PZP6/22 kwestionująca skład jednoosobowy w drugiej instancji w sprawach cywilnych miała zastosowanie do spraw karnych rozstrzyganych w postępowaniu odwoławczym.

Niezrozumiałe jest powołanie się obrońcy na k. 3 kasacji na szereg orzeczeń Sądu Najwyższego na poparcie twierdzenia o naruszeniu prawa oskarżonego do sądu w związku z orzekaniem w postępowaniu odwoławczym przez skład jednoosobowy. Wymienione wyroki dotyczą bowiem zupełnie innej kwestii i żaden z nich nie dotyczy rozpoznania apelacji w składzie jednego sędziego. W kategoriach oczywistej omyłki pisarskiej należy chyba traktować przywołanie przez skarżącego art. 30 k.p.k., do naruszenia którego miało dojść w związku z orzekaniem przez Sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym, a nie trzyosobowym, skoro przepis ten dotyczy składu sądu orzekającego na posiedzeniu. Kwestię składu na rozprawie apelacyjnej reguluje przepis art. 29 § 1 k.p.k., który wskazuje, że – co do zasady – sąd orzeka w składzie trzyosobowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. W niniejszej sprawie ów wyjątek wynikał ze wskazanego już przepisu art. 449 § 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[K.K.]

[ms]

